**Parlament Europejski**
2024-2029

**TEKSTY PRZYJĘTE**

# P10_TA(2025)0285

## Aspekty instytucjonalne raportu Draghiego na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności (raport Draghiego)

### Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2025 r. Aspekty instytucjonalne raportu Draghiego na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności (raport Draghiego) (2025/2013(INI))

*Parlament Europejski*,

– uwzględniając raport Maria Draghiego z 9 września 2024 r. na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności (raport Draghiego),

– uwzględniając przemówienie Maria Draghiego wygłoszone po przedstawieniu raportu przed Parlamentem Europejskim 17 września 2024 r.,

– uwzględniając raport Enrica Letty z 17 kwietnia 2024 r. zatytułowany „Much more than a market” [Znacznie więcej niż rynek] (raport Letty),

– uwzględniając komunikat Komisji z 29 stycznia 2025 r. zatytułowany „ Kompas konkurencyjności dla UE” (COM(2025)0030),

– uwzględniając komunikat Komisji z 11 lutego 2025 r. pt. „Droga ku następnym wieloletnim ramom finansowym” (COM(2025)0046),

– uwzględniając komunikat Komisji z 19 marca 2025 r. zatytułowany „Unia oszczędności i inwestycji – Strategia na rzecz zwiększenia zamożności obywateli i konkurencyjności gospodarczej w UE” (COM(2025)0124),

– uwzględniając raport Sauliego Niinistö z 30 października 2024 r. zatytułowany „Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness” [Razem bezpieczniej – zwiększenie gotowości i przygotowania cywilnego i obronnego w Europie] (raport Niinistö),

– uwzględniając sprawozdanie z 9 maja 2022 r. dotyczące końcowych wyników Konferencji w sprawie przyszłości Europy (CoFE),

– uwzględniając swoją rezolucję z 4 maja 2022 r. w sprawie działań następczych w związku z konkluzjami Konferencji w sprawie przyszłości Europy[1],

– uwzględniając swoją rezolucję z 9 czerwca 2022 r. w sprawie apelu o zwołanie konwentu w celu zmiany traktatów[2],

– uwzględniając swoją rezolucję z 22 listopada 2023 r. w sprawie propozycji Parlamentu Europejskiego dotyczących zmiany traktatów[3],

– uwzględniając swoją rezolucję z 11 lipca 2023 r. w sprawie wdrażania klauzul pomostowych w traktatach UE[4],

– uwzględniając swoją rezolucję z 7 maja 2025 r. w sprawie zmienionego budżetu długoterminowego dla Unii w zmieniającym się świecie[5],

– uwzględniając swoją rezolucję z 12 marca 2025 r. w sprawie białej księgi w sprawie przyszłości europejskiej obrony[6],

– uwzględniając art. 48 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),

– uwzględniając klauzule pomostowe w traktatach UE,

– uwzględniając postanowienia traktatu dotyczące wzmocnionej współpracy i stałej współpracy strukturalnej,

– uwzględniając art. 122 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych (A10-0196/2025),

A. mając na uwadze, że raport Draghiego, sporządzony przez Maria Draghiego i przygotowany na prośbę przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen, zawiera kompleksową diagnozę wyzwań

---

1 Dz.U. C 465 z 6.12.2022, s. 109.
2 Dz.U. C 493 z 27.12.2022, s. 130.
3 Dz.U. C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
4 Dz.U. C, C/2024/3996, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3996/oj.
5 Teksty przyjęte, P10_TA(2025)0090.
6 Dz.U. C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

strukturalnych stojących przed UE, a także ostrzenie, że UE zagrożona jest trwaniem w przedłużającej się sytuacji powolnego wzrostu gospodarczego, która ostatecznie może zagrozić koniunkturze gospodarczej i dobrobytowi społecznemu; mając na uwadze, że w raporcie Draghiego przedstawiono względy, dla których Europa nie może już polegać na wielu czynnikach, które sprzyjały wzrostowi w przeszłości;

B. mając na uwadze, że między UE a Stanami Zjednoczonymi pojawiła się duża różnica w PKB, która wzrosła z ponad 15 % w 2002 r. do około 30 % w 2023 r. (ceny z 2015 r.); mając na uwadze, że spowodowane jest to głównie wyraźniejszym spowolnieniem tempa wzrostu wydajności w Europie oraz nieumiejętnością wykorzystania przez UE rewolucji cyfrowej, której siłą napędową jest internet, i związanego z nią potencjału wzrostu wydajności, czego przyczyną jest między innymi fragmentacja jednolitego rynku europejskiego;

C. mając na uwadze, że w raporcie Draghiego uznano, że fundamentalnymi podstawami przyszłego wzrostu gospodarczego Europy są likwidacja luki innowacyjnej, wspólny plan na rzecz obniżenia emisyjności i na rzecz konkurencyjności, zwiększenie bezpieczeństwa i zmniejszenie zależności oraz realizacja celów gospodarczych, środowiskowych i społecznych UE; mając na uwadze, że według oceny zawartej w raporcie będzie to wymagało zwiększenia poziomu inwestycji o około 5 % całkowitego PKB UE, co odpowiada co najmniej 750–800 mld EUR dodatkowych rocznych inwestycji;

D. mając na uwadze, że globalny popyt na surowce krytyczne szybko rośnie ze względu na przejście na czystą energię, a tymczasem Europa jest również w ogromnym stopniu uzależniona od importu technologii cyfrowych, zwłaszcza do produkcji czipów, ponieważ 75–80 % światowych zdolności produkcji płytek posiada Azja; mając na uwadze, że należy opracować prawdziwą „zagraniczną politykę gospodarczą” UE w celu zachowania autonomii i konkurencyjności UE w tej kluczowej dziedzinie, a także w innych sektorach strategicznych;

E. mając na uwadze, że zarówno w raporcie Letty, sporządzonym przez Enrica Lettę na zlecenie Rady Europejskiej, jak i w raporcie Draghiego podkreślono, że jednolity rynek od samego początku okazał się niezwykłym bodźcem dla gospodarki UE i potężnym czynnikiem jej atrakcyjności oraz że nadal jest fundamentem integracji i wartości europejskich, pełniąc rolę potężnego katalizatora wzrostu, dobrobytu i solidarności; mając na uwadze, że kontekst międzynarodowy uległ tymczasem diametralnej zmianie, co uwypukla potrzebę dalszego pogłębiania i ukończenia realizacji jednolitego rynku, aby mógł on osiągnąć swój pełny potencjał;

F. mając na uwadze, że w raporcie Draghiego wskazano, że do przywrócenia produktywności UE i osiągnięcia celów środowiskowych i społecznych UE niezbędne są dodatkowe inwestycje w wysokości 750–800 mld EUR rocznie;

G. mając na uwadze, że wsparcie Unii zarówno dla inwestycji publicznych, jak i prywatnych jest ograniczone ze względu na wielkość budżetu UE, jego brak ukierunkowania, skomplikowane ramy zarządzania budżetowego, a także zbyt zachowawcze podejście do ryzyka; mając na uwadze, że aby sprostać wyzwaniom wykraczającym poza granice krajowe, zasadnicze znaczenie mają wspólne inwestycje UE, w tym wspólnie finansowane inicjatywy rynkowe, ponieważ umożliwiają osiągnięcie korzyści skali, wspierają strategiczną autonomię, a jednocześnie chronią i promują spójność w całej Unii, przyciągają kapitał prywatny, zwiększają globalną konkurencyjność UE w sektorach krytycznych, a także finansują i zapewniają inne europejskie dobra publiczne;

H. mając na uwadze, że próba utworzenia unii rynków kapitałowych, której przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen nadała priorytet strategiczny, w ciągu ostatniej dekady nie doprowadziła jeszcze do realizacji założonego celu; mając na uwadze, że przeprowadzone do tej pory prace nad unią rynków kapitałowych ukazują, że pełne zintegrowanie usług finansowych w ramach jednolitego rynku ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia strategicznych celów polityki gospodarczej UE;

I. mając na uwadze, że raport Maria Draghiego zawiera kompleksową analizę zarządzania gospodarczego i konkurencyjności UE;

J. mając na uwadze, że proces akcesyjny kilku krajów nabrał większego tempa od napaści Rosji na Ukrainę, co stworzyło warunki, w których UE musi przygotować się do kolejnych rund rozszerzenia i udoskonalić swoje procesy decyzyjne, aby zapewnić sobie możliwość skutecznego funkcjonowania ze zwiększoną liczbą państw członkowskich; mając na uwadze, że w raporcie Draghiego zauważono, że aktywność legislacyjna Komisji rośnie oraz że UE powinna rygorystycznie stosować zasadę pomocniczości; mając na uwadze, że w raporcie Draghiego wskazano również, że zasady podejmowania decyzji w UE nie zmieniły się znacząco wraz z rozszerzeniem UE oraz że należy je wzmocnić i usprawnić w związku z przyszłymi rozszerzeniami i złożonym środowiskiem globalnym; mając na uwadze, że z rozszerzeniem jednolitego rynku wiążą się znaczne możliwości rozwoju gospodarki UE i wzmocnienia jej pozycji geoekonomicznej;

K. mając na uwadze, że w raporcie Draghiego stwierdzono również, iż wiele rządów wykorzystuje przysługujące im prawo weta do opóźniania lub osłabiania działań w ramach procesu decyzyjnego; mając jednak na uwadze, że w raporcie podkreślono również, że

chociaż wzmocnienie UE wymaga zmiany traktatów, wiele można zrobić za pomocą ukierunkowanych dostosowań; mając na uwadze, że w raporcie stwierdzono w związku z tym, iż nowej strategii przemysłowej dla Europy musi towarzyszyć równoległa poprawa struktury instytucjonalnej i funkcjonowania UE;

L. mając na uwadze, że w raporcie Draghiego podkreślono potrzebę uproszczenia europejskiego procesu decyzyjnego, aby przełamać impas i ułatwić przyjmowanie środków mających na celu zwiększenie konkurencyjności i wzrostu gospodarczego UE, a także zapewnić terminowe i skuteczne podejmowanie decyzji;

M. mając na uwadze, że w raporcie Draghiego wyjaśniono, że wzmocnienie modelu politycznego i instytucjonalnego UE jest możliwe w dotychczasowych ramach prawnych, a osiągnąć to można dzięki wprowadzeniu ukierunkowanych środków korygujących, bez konieczności zmian w traktacie; mając na uwadze, że w raporcie stwierdzono również, że takie środki powinny koncentrować się na deregulacji, a nie na zwiększaniu liczby przepisów i procedur UE;

N. mając na uwadze, że w raporcie Draghiego jako główne czynniki napędzające przyszłą konkurencyjność Europy wskazano transformację cyfrową i rozwój sztucznej inteligencji (AI); mając na uwadze, że UE do tej pory nie wykorzystała krytycznych możliwości związanych z rewolucją cyfrową i nadal pozostaje w tyle za światowymi liderami, jeżeli chodzi o zdolności w zakresie AI, infrastrukturę danych i zwiększanie skali najbardziej zaawansowanych technologii;

O. mając na uwadze, że w raporcie Draghiego podkreślono, że UE musi wzmocnić swoją strategiczną autonomię i zdolności obronne poprzez przezwyciężenie fragmentacji rynku, zwiększenie interoperacyjności i konsolidację europejskiego przemysłu obronnego; mając na uwadze, że raport Niinistö uzupełnia tę wizję, podkreślając potrzebę poprawy gotowości na wypadek zagrożeń, reagowania kryzysowego oraz odporności infrastruktury krytycznej i łańcuchów dostaw; mając na uwadze, że w obu raportach podkreślono, że wiarygodna europejska unia obrony wymaga zintegrowanych ram zarządzania oraz trwałych i skoordynowanych inwestycji na szczeblu UE;

***Kwestie ogólne***

1. z zadowoleniem przyjmuje raport Draghiego, zawarte w nim ustalenia i apel o podjęcie działań; popiera analizę, zgodnie z którą Europa stoi przed wyzwaniem egzystencjalnym, które wymaga bezprecedensowego wysiłku instytucjonalnego, aby zachować konkurencyjność i generować wzrost w dzisiejszym szybko zmieniającym się kontekście geopolitycznym; podkreśla, że takie działania muszą opierać się na demokratycznych rządach Unii, równowadze uprawnień między instytucjami i poszanowaniu

traktatów; apeluje o odnowienie strategii europejskiej, tak aby umożliwiała ona podejmowanie terminowych i skutecznych decyzji przez UE w celu zapewnienia jej konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju;

2. podkreśla, że – jak stwierdzono w raporcie Draghiego – UE musi w trybie pilnym poprawić swoje zarządzanie instytucjonalne, podkreśla, że ulepszeniom tym powinna towarzyszyć jasna i inkluzywna strategia komunikacyjna mająca na celu zaangażowanie obywateli i informowanie ich o wynikających z tych zmian korzyściach, dzięki czemu zapewnić będzie można pełne poparcie społeczne oraz budować poczucie przynależności i wspólnej odpowiedzialności; podkreśla, że to – wraz z uznaniem potrzeby porzucenia rozdrobnionych podejść krajowych i wzmocnienia przeorientowanego, przyspieszonego i uproszczonego procesu decyzyjnego na szczeblu UE – umożliwi Unii jako prawdziwemu podmiotowi globalnemu skuteczniejsze i efektywniejsze działanie tam, gdzie ma to największe znaczenie; uznaje znaczenie zaradzenia zaistniałym w kilku obszarach blokadom w Radzie; popiera wszystkie inicjatywy mające na celu opracowanie skuteczniejszego procesu decyzyjnego, gdyż ma on kluczowe znaczenie dla zwiększenia konkurencyjności UE; jednocześnie w pełni przestrzegać należy zasad pomocniczości i proporcjonalności określonych w art. 5 ust. 3 i 4 TUE;

3. podkreśla, że kluczowymi dla zwiększenia konkurencyjności Unii dziedzinami wymagającymi strategicznej reformy polityki są: dokończenie budowy jednolitego rynku europejskiego, utworzenie unii oszczędności i inwestycji, zwiększenie wydajności budżetu UE i skuteczności jego wdrażania, utrzymanie wysokiego poziomu ochrony socjalnej oraz praw socjalnych i pracowniczych, pogłębienie europejskiego modelu sztucznej inteligencji i transformacji cyfrowej oraz rozwój unii energetycznej i europejskiej unii obrony;

4. podkreśla, że strategiczne reformy polityki i proponowane zmiany w strukturze instytucjonalnej UE należy postrzegać jako nierozerwalne aspekty, które muszą być wdrażane równolegle, aby sprzyjać bardziej konkurencyjnej UE;

***Zmiana ukierunkowania, przyspieszenie i uproszczenie zarządzania UE***

5. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki na rzecz zmiany ukierunkowania i uproszczenia prac UE poprzez strategiczne ustalanie priorytetów i skuteczność instytucjonalną; wzywa do wzmocnienia zdolności UE do działania tam, gdzie wnosi ona wyraźną wartość dodaną, w oparciu o zasady pomocniczości i proporcjonalności; podkreśla, że uproszczenie, pomocniczość i proporcjonalność muszą prowadzić do inteligentniejszego i skuteczniejszego prawodawstwa, a nie powinny prowadzić do wycofywania się z obszarów wymagających działań na

szczeblu UE; podkreśla, że skuteczne interwencje w obszarach polityki sprzyjających większej konkurencyjności gospodarczej wymagają dostosowania kompetencji przyznanych Unii w traktatach; podkreśla, że to uproszczenie i ponownie położony nacisk muszą również znaleźć odzwierciedlenie w skuteczniejszej i sprawniejszej strukturze instytucjonalnej, w tym w postaci reorganizacji Komisji i kolegium komisarzy w celu zwiększenia skuteczności i zdolności UE do radzenia sobie ze zmieniającymi się wyzwaniami oraz wzmocnienia jej roli na arenie międzynarodowej;

6. przyjmuje do wiadomości opracowany przez Komisję Kompas konkurencyjności dla UE, oparty na wizji przedstawionej w raporcie Draghiego, oraz nacisk, jaki w ramach tej inicjatywy położono na potrzebę większej strategicznej autonomii i odporności oraz pilną potrzebę zwiększenia konkurencyjności UE w oparciu o zrównoważony rozwój, innowacje, bezpieczeństwo energetyczne, a także spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną; podkreśla, że położony w inicjatywie Kompas konkurencyjności dla UE nacisk na skuteczność regulacyjną ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia wspierania innowacji, przyciągania inwestycji i umożliwiania zrównoważonego wzrostu; popiera wprowadzenie narzędzi oceny wpływu nowych wniosków na MŚP i na konkurencyjność oraz zaleca, by regularnie monitorować postępy i promować rozwiązania cyfrowe, które ułatwiają procedury administracyjne; podkreśla, że należy rozwiązać problem niedoboru siły roboczej i kwalifikacji jako strukturalnego wyzwania dla konkurencyjności we wszystkich państwach członkowskich; podkreśla jednak, że należy jeszcze bardziej udoskonalić Kompas konkurencyjności poprzez wzmocnienie struktury instytucjonalnej UE;

7. z zadowoleniem przyjmuje zamysł wzmocnienia procesu decyzyjnego UE w zakresie ukierunkowanych i strategicznych priorytetów konkurencyjności; uważa, że wszelkie narzędzia koordynacji konkurencyjności powinny służyć jako nadrzędne ramy instytucjonalne, umożliwiające UE nie tylko koordynację polityki unijnej i krajowej, ale także działanie jako jeden podmiot; podkreśla, że takim narzędziem zarządzać powinna Komisja, natomiast nadzór nad nim należy powierzyć Parlamentowi i Radzie; narzędzie to powinno także podlegać niezależnej ocenie dotyczącej jego skuteczności, przejrzystości i realizacji założonych celów; podkreśla, że współpraca z parlamentami narodowymi i organami regulacyjnymi jest niezbędna do zapewnienia legitymacji demokratycznej; podkreśla, że zaangażowanie partnerów społecznych i zainteresowanych stron musi być wpisane w zarządzanie UE, aby zapewnić inkluzywność i rozliczalność;

8. z zadowoleniem przyjmuje cel, jakim jest przyspieszenie prac UE, i ponawia swój apel o postępy w kierunku większej skuteczności procesu decyzyjnego, w tym o przejście na głosowanie większością kwalifikowaną i na zwykłą procedurę ustawodawczą, gdy jest to

konieczne, w kluczowych obszarach polityki; zauważa, że w niektórych obszarach o zasadniczym znaczeniu należy przewidzieć wyższe progi głosowania; zauważa, że w przeszłości znaleziono rozwiązania, które usprawniły procesy decyzyjne; podkreśla na przykład, że w traktacie z Amsterdamu wprowadzono głosowanie większością kwalifikowaną, a jednocześnie uwzględniono możliwość konstruktywnego wstrzymania się od głosu w niektórych obszarach polityki;

9. wzywa Radę Europejską do omówienia propozycji zawartych w rezolucjach Parlamentu z 9 czerwca 2022 r. i 22 listopada 2023 r. dotyczących zwołania konwentu zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany przewidzianą w art. 48 TUE, a także do rozważenia, w miarę możliwości, ukierunkowanych zmian w traktatach w drodze uproszczonej procedury ustanowionej w art. 48 ust. 6 TUE w celu przyspieszenia niezbędnych i pilnych reform; przypomina wnioski Konferencji w sprawie przyszłości Europy i wzywa Komisję i Radę do podjęcia w odpowiednim czasie konkretnych kroków w celu zastosowania się do tych zaleceń; uważa, że przygotowania do kompromisu w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych stanowią ważną okazję do zintensyfikowania prac nad wzmocnieniem struktury instytucjonalnej UE;

10. przypomina wnioski Konferencji w sprawie przyszłości Europy, zwłaszcza potrzebę reformy traktatu, i wzywa Komisję i Radę do podjęcia w odpowiednim czasie konkretnych kroków w celu zastosowania się do tych zaleceń;

11. potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz zwiększenia zdolności UE do szybkiego i skutecznego działania, a także do zwiększenia skuteczności podejmowania decyzji w kluczowych obszarach polityki; ponawia swój apel o rozszerzenie głosowania większością kwalifikowaną i zwykłej procedury ustawodawczej na kluczowe obszary polityki, w stosownych przypadkach, z wykorzystaniem klauzul pomostowych, jak przewidziano w traktatach, w celu poprawy zdolności UE do szybkiego i skutecznego działania;

12. wzywa Radę do rozważenia zastosowania wzmocnionej współpracy zgodnie z art. 20 TUE w przypadkach, gdy jednomyślne głosowanie nie pozwala podjąć decyzji ważnych dla całej UE w kluczowych obszarach polityki; podkreśla, że podstawą wzmocnionej współpracy są uzasadnione potrzeby państw członkowskich, w przypadku gdy cele takiej współpracy nie mogą zostać osiągnięte w rozsądnym terminie przez Unię jako całość; podkreśla, że wzmocniona współpraca oferuje dwa ważne zabezpieczenia, a mianowicie zgodę Parlamentu i kontrolę legalności przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), a decyzje podejmowane w ramach wzmocnionej współpracy opierają się na wniosku Komisji; podkreśla, że głównym celem wzmocnionej współpracy jest uproszczenie procesu decyzyjnego; zdecydowanie zaleca uczestniczącym

państwom członkowskim uruchomienie specjalnej klauzuli pomostowej zapisanej w art. 333 TFUE w celu przejścia na głosowanie większość kwalifikowaną i na zwykłą procedurę ustawodawczą w ramach wzmocnionej współpracy; zauważa, że w sprawozdaniu Draghiego zaproponowano, aby w przypadku gdy nie można osiągnąć jednomyślnego porozumienia w sprawie wprowadzenia głosowania większością kwalifikowaną, chętne państwa członkowskie mogły również rozważyć skorzystanie ze współpracy międzyrządowej;

13. podkreśla, że poprawa procesu decyzyjnego UE wymaga wzmocnienia pozycji Parlamentu poprzez postawienie go na równi z Radą, i apeluje o wzmocnienie roli Parlamentu w procesie legislacyjnym; ponawia swój apel o to, by Parlament uzyskał pełne prawo inicjatywy ustawodawczej; podkreśla, że trzeba zmodernizować uprawnienia śledcze Parlamentu z myślą o wzmocnieniu demokratycznej kontroli nad władzą wykonawczą UE;

14. uznaje potencjał art. 122 TFUE jako narzędzia szybkiego działania UE wyłącznie w sytuacjach kryzysowych, ale podkreśla, że jego stosowanie wymaga silnego nadzoru nie tylko ze strony TSUE, ale również Parlamentu; podkreśla potrzebę zapewnienia ścisłej współpracy między Komisją, Parlamentem i innymi właściwymi instytucjami i organami UE;  apeluje o wyjaśnienie i usystematyzowanie procedur uruchamiania art. 122 TFUE, w szczególności o upoważnienie obu współprawodawców do decydowania o uruchomieniu tego artykułu;

15. podkreśla pilną potrzebę poprawy ram instytucjonalnych i finansowych UE, aby zapewnić ich funkcjonalność, demokratyczność i konkurencyjność oraz zdolność do przyjmowania nowych członków i wspierania ich pomyślnej integracji w perspektywie przyszłych rozszerzeń; potwierdza w związku z tym, że rozszerzeniu musi towarzyszyć wzmocnienie zarządzania UE; zachęca do dialogu między UE a rządami, parlamentami i społeczeństwem obywatelskim krajów kandydujących na temat wszelkich planowanych propozycji zmian w strukturze instytucjonalnej UE; uznaje znaczenie takich inicjatyw jak Europejska Wspólnota Polityczna (EWP), które umożliwiają współpracę polityczną i przyczyniają się do dialogów regionalnych oraz które mogłyby ułatwić stopniową integrację krajów kandydujących z Unią i jej polityką, ale nie stanowią alternatywy dla członkostwa w UE; podkreśla, że Parlament powinien być regularnie informowany i konsultowany w sprawie rozwoju EWP, aby zapewnić demokratyczną rozliczalność i spójność z ramami instytucjonalnymi UE;

***Skuteczne zarządzanie UE w kluczowych obszarach polityki***

16. wzywa do ukończenia tworzenia jednolitego rynku europejskiego, zgodnie z art. 26 i 114 TFUE oraz art. 3 ust. 3 TUE, aby uwolnić jego pełny potencjał i przezwyciężyć utrzymujące się bariery, w tym nieuczciwą konkurencję międzynarodową, w celu przeciwdziałania wysokim cenom energii, niedoborom umiejętności i siły roboczej, trudnościom w dostępie do kapitału, fragmentarycznemu wdrażaniu zasad UE, niewystarczającemu wsparciu dla transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz wysokim obciążeniom administracyjnym dla obywateli i przedsiębiorstw, a także aby wspierać wzrost gospodarczy, spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną oraz wymianę kulturalną w UE; wzywa do rozwoju europejskiego zintegrowanego rynku kapitałowego, jak przewidziano w art. 26 i 63 TFUE, za pośrednictwem nowo utworzonej unii oszczędności i inwestycji, w oparciu o niekompletną unię rynków kapitałowych; wzywa do wzmocnienia Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych, na podstawie prawnej art. 114 TFEU, w celu zwiększenia konwergencji praktyk nadzorczych i koordynacji transgranicznej w ramach unii oszczędności i inwestycji; zauważa również, że w raporcie Letty uznano znaczenie siły gospodarczej jednolitego rynku dla globalnych i handlowych ambicji UE, w tym w stosunkach gospodarczych z partnerami strategicznymi;

17. popiera dodanie „piątej swobody” do istniejących czterech, jak sugerowano w raporcie Letty, w celu wzmocnienia badań naukowych, innowacji, wiedzy i edukacji z pożytkiem dla naukowców, innowatorów i pracowników na jednolitym rynku;

18. wzywa Komisję do dopilnowania, aby przyszłe inicjatywy mające na celu wzmocnienie konkurencyjności UE i pogłębienie jednolitego rynku miały oparcie w środkach wzmacniających spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną, zgodnie z zapisami traktatów; podkreśla, że mechanizmy instytucjonalne na rzecz równych szans, solidarności i zmniejszania nierówności muszą być w pełni osadzone w systemie zarządzania UE; ponawia apel o wzmocnienie wdrażania i monitorowania Europejskiego filaru praw socjalnych za pośrednictwem unijnych struktur zarządzania, a tym samym o integrację postępu społecznego jako podstawowego elementu procesu decyzyjnego UE;

19. potwierdza, że cele jednolitego rynku powinny być zgodne nie tylko z prawem do swobodnego przemieszczania się, ale również ze „swobodą pozostania na miejscu”, jak określono w raporcie Letty; w związku z tym wzywa Komisję do przypisania odpowiedzialności za „swobodę pozostania na miejscu” jednemu z komisarzy, którego zakres obowiązków obejmować będzie politykę spójności i usługi świadczone w interesie ogólnym, oraz do nawiązania zorganizowanego i stałego dialogu między komisarzem a władzami regionalnymi państw członkowskich w celu zapewnienia, aby polityka dotycząca „swobody pozostania” była starannie dostosowana do specyfiki danego regionu oraz zapewniała poszanowanie

różnorodności społeczno-gospodarczej i kulturowej regionów w UE; uznaje, że wspieranie rozwoju infrastruktury, budowania społeczności, tworzenia miejsc pracy, dostępu do usług publicznych i odpowiednich warunków dla przemysłu i inwestycji ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania prawa ludzi do pozostania w ich regionach, a jednocześnie przyczynia się do rozwoju gospodarczego i konkurencyjności UE; podkreśla znaczenie utrzymania polityki spójności jako silnej części budżetu UE, tak aby lepiej odpowiadała ona szczególnym potrzebom regionów i miast, w tym poprzez zapewnienie bardziej bezpośredniego dostępu do funduszy UE; podkreśla, że niezbędne jest, by projekty polityki spójności były bardziej skutecznie i w bardziej widoczny sposób wdrażane w terenie, co przyniesie wymierne rezultaty wzmacniające poczucie przynależności obywateli i ich poparcie dla integracji z UE;

20. podkreśla, że UE powinna skuteczniej działać w obszarach strategicznych, uzupełniając krajowe wysiłki; wsparciem tego działania powinno być połączenie zasobów własnych UE i skoordynowanych wkładów; działania takie wzmocniłyby konkurencyjność Europy, innowacyjność, odporność gospodarczą, spójność społeczną i terytorialną, zrównoważenie środowiskowe i energetyczne oraz bezpieczeństwo zbiorowe; w świetle ustaleń zawartych w raporcie Draghiego podkreśla potrzebę utrzymania otwartej i perspektywicznej debaty z uwzględnieniem wniosków wyciągniętych z doświadczeń związanych z NextGenerationEU; podkreśla znaczenie stworzenia na szczeblu UE instrumentów i narzędzi inwestycyjnych w celu finansowania strategicznych wspólnych inwestycji w europejskie dobra i usługi publiczne, a także podkreśla znaczenie dostosowania programów finansowania w celu uwzględnienia zmieniającej się dynamiki handlu i innowacji; podkreśla, że prawdziwe nowe zasoby własne UE mają kluczowe znaczenie, aby umożliwić Parlamentowi i Radzie przyjmowanie elastycznych budżetów, a UE umożliwić bardziej autonomiczne działanie i zmniejszyć jej zależność od krajowych wkładów budżetowych; podkreśla na przykład, że mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO2 może dołączyć do nowych zasobów własnych UE, a zamysł ten cieszy się dużym poparciem wśród państw członkowskich; przypomina stanowisko Parlamentu wyrażone we wniosku w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2028–2034 i dotyczące potrzeby wykroczenia poza narzuconą sobie zasadę, zgodnie z którą wielkość długoterminowego budżetu UE nie może przekraczać 1 % zagregowanego produktu narodowego brutto państw członkowskich;

21. podkreśla, że w celu utrzymania i zwiększenia globalnej konkurencyjności UE należy uprościć budżet UE i zmniejszyć niepotrzebne obciążenia administracyjne, ułatwić beneficjentom dostęp do funduszy oraz lepiej służyć celowi zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez dopilnowanie, by

finansowanie docierało do osób najbardziej potrzebujących, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, społeczności lokalnych i podmiotów gospodarki społecznej, w tym na obszarach wiejskich, peryferyjnych lub znajdujących się w niekorzystnej sytuacji gospodarczej; przypomina jednak, że wysiłki na rzecz uproszczenia nie powinny naruszać podstawowych zasad leżących u podstaw unijnych wieloletnich ram finansowych i ich programów ani osłabiać demokratycznej kontroli nad ich wdrażaniem; podkreśla, że uproszczeniu muszą towarzyszyć silne gwarancje równego dostępu, niedyskryminacji i skutecznej rozliczalności, przy czym Parlament musi zapewniać nadzór demokratyczny w całym cyklu finansowania;

22. podkreśla, że aby osiągnąć cele UE w zakresie konkurencyjności, niezbędne jest, by włączyć cele neutralności klimatycznej i zrównoważonego rozwoju do ram instytucjonalnych i ram zarządzania UE; podkreśla, że reformy muszą być zgodne z postanowieniami traktatów, w tym art. 194 TFUE, oraz podlegać znaczącej weryfikacji ich legitymacji demokratycznej poprzez zaangażowanie Parlamentu w ich opracowywanie, finansowanie i nadzór; podkreśla, że istotne jest, by wzmocnić koordynację międzyinstytucjonalną i dopilnować, by decyzje w tej dziedzinie podlegały skutecznej kontroli parlamentarnej, dzięki czemu umocnione zostaną demokratyczne podstawy Unii;

23. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w świetle istniejących wyzwań geopolitycznych utworzyły prawdziwą europejską unię obrony i pobudziły europejskie inwestycje w przemysł obronny, w szczególności poprzez wykorzystanie prawdziwie europejskich instrumentów, z nowym finansowaniem, w połączeniu z kompleksowym programem obrony, w tym obrony przed atakami hybrydowymi, przewidując przy tym wspólne planowanie, rozwój, zamówienia publiczne i zarządzanie zdolnościami w ramach grup znacznej liczby państw członkowskich; wzywa Komisję, aby poprawiła spójność między istniejącymi i przyszłymi instrumentami, w tym na szczeblu sprawowania rządów, w celu zapewnienia skutecznej kontroli demokratycznej nad nową unią obrony; wzywa UE do przezwyciężenia fragmentacji rynku, zgodnie z zaleceniami zawartymi w raportach Draghiego, Letty i Niinistö, poprzez utworzenie jednolitego rynku obrony, do którego zastosowanie będą miały wiążące wspólne zasady; zauważa, że takie wspólne zasady zagwarantowałyby uczciwą konkurencję i ułatwiłyby wzajemną certyfikację produktów związanych z obronnością, a jednocześnie zapewniłyby pełną interoperacyjność i zamienność, przyniosłyby korzyści skali oraz wpłynęłyby na wzrost zdolności i zasobów; apeluje do Komisji i państw członkowskich o włączenie inwestycji obronnych do szerszej koncepcji bezpieczeństwa, która obejmowałaby również wspólne inicjatywy europejskie, w szczególności europejskie projekty wspólnego zainteresowania w dziedzinie obronności, wzmocnienie infrastruktury krytycznej, rozwijanie projektów badawczo-

rozwojowych, a dzięki temu tworzenie i utrzymanie wysokiej jakości miejsc pracy; wzywa Radę Europejską, by wyraziła zgodę na uruchomienie art. 42 ust. 2 TUE w celu ustanowienia wspólnej polityki obronnej Unii; podkreśla, że nowa unia obrony ma uzupełniać, a nie zastępować NATO; odnotowuje, że państwa członkowskie rozpoczęły stopniowe określanie europejskiej polityki obronnej, a także ustanowiły Europejską Agencję Obrony (EDA) i rozpoczęły stałą współpracę strukturalną (PESCO); wzywa państwa członkowskie do kontynuowania prac nad stopniowym określaniem europejskiej unii obrony wraz ze wspólną obroną; przypomina, że ustanowienie funduszu na rozpoczęcie działalności gospodarczej, EDA i PESCO, a także wykorzystanie budżetu UE podlegają głosowaniu większością kwalifikowaną; przypomina, że zgodnie z art. 44 TUE grupa państw członkowskich może również podjąć decyzję o zastosowaniu głosowania większością kwalifikowaną;

24. podkreśla, że wzmocnienie zarządzania AI musi opierać się na przejrzystości, ochronie praw podstawowych i ochronie interesu publicznego, zgodnie z podejściem UE opartym na zasadach; wzywa Komisję do zwiększenia roli istniejącego Europejskiego Urzędu ds. AI; z zadowoleniem przyjmuje Plan działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji w celu rozwoju unijnego „modelu sztucznej inteligencji”, opartego na współpracy między podmiotami publicznymi i prywatnymi;

°

° °

25. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Radzie Europejskiej oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.